24/8 34

GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ“
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU.
MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. — Priopćeno po retku D 10

IZLAZI REDOVITO SVAKI UTORAK I PETAK U JUTRO
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telefon interurban za upravu i tiskaru broj 47

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1,50
PRETPLATA MJESEČNO: 10 DINARA
INOSTR. TROMJES. D 45 - RUKOPISI SE NE VRACAJU

GODINA II — ŠIBENIK, 24 AUGUSTA 1934 — BROJ 117

Razne vijesti

Engleska štampa prešućuje senzacionalne vijesti u evropskoj i japanskoj štampi o jednom tajnom sporazumu izmedju Japana i Velike Britanije, koji je uperen protiv Rusije.

Ulaz Sovjetske Rusije u Ligu naroda je već perfektan. Jedino Svicarska štampa iznjašnjava se otvoreno protiv primitka Rusije u ovu međunarodnu instituciju.

Profesor Piccard letit će uskoro zajedno sa svojom suprugom u stratosferu. Ovaj let je navodno projektiran još za ovu godinu.

Dvije nove justifikacije izvršene su u Beču. Smaknuti su seoski mladići, jer su sakrivali oružje i eksploziv.

Neki pekarski obrtnici snizili su cijene kruha u Zagrebu. Tako se prodaje bijeli po 3, polubjeli po 2.50, a crni po 2 dinara kg.

Novi let u stratosferu sprema se Rusiji. Gradi se novi stratosferski balon, koji bi trebao doseći visinu od 250.000 metara.

Inostranim studentima bit će znatno otešćano u budućnosti studirati na bečkim visokim školama.

Izrada konjanika na Zemunskom mostu definitivno je povjerena Ivanu Meštroviću.

Elektrifikacija naše zemlje

bit će u najkraćem vremenu privedena u djelo. Novi plan o eliktrifikaciji završen je i sada će se pristupiti licitacijama u pojedinim banovinama radi ustupanja izvođenja eliktrifikacije po planu koji je odobren od mjerodavnih faktora. Za izvođenje elektrifikacije prema planu odobreni su i potrebni krediti.

TRŽIŠTE VINA U DALMACIJI prilično je mirno i ograničilo se samo na domaću potrošnju. U prošlom mjesecu izvezlo se iz Šibenika u svemu oko 1 800 hektolitara. Cijene su običnim vinima neznatno popustile. U Šibeniku su prodavana bijela vina po 400—430, opolo 350—370, crna vina 280—300 dinara hektolitar. Kaštelanska crna vina i opolo nude se po 250 — 300 dinara hektolitar. Berba grožđja u Dalmaciji bit će vrlo obilna, gotovo za trećinu veća od prošle godine. Grožđje se već danas prodaje u nekojim mjestima po 1 dinar kilogram, a očekuje se da će ta cijena — za vrijeme berbe — spasti i na 50 para.

Hotel «EUROPA«
M. Sandalić
Biograd n-m
prvorazredna restauracija
preporuča se cij. nedjeljnim gg. izletnicima iz Šibenika
potpuno prvorazredni ručak i večera sa pićem Din. 30.

SSSR i DN

Ako svi znakovi ne varaju, čini se da će doskora Sovjetska Unija stupiti u Društvo Naroda. Taj pristup Moskve značit će veliku dobit za DN, a pored toga bit će od presudnog značaja za čitavu svjetsku politiku.

Taj pristup će moralno i materijalno ojačati ženevsku ustanovu, koja je istupom Njemačke i Japana pretrpjela veliku krizu, što je dovelo i do jakih trzavica na račun slabosti DN. Ta pojava će se donekle dokrajčiti pristupom Sovjetske Unije, koja sa svojih 165 milijona žitelja potpuno kompenzira otsustvo 66 milijona Nijemaca i oko 100 milijona Japanaca. Dakle odnos snaga sa svjetskog stanovišta ne će doživjeti nikakvu promjenu. Odluka Sovjetske Unije dovesti će svakako i Njemačku i Japan u situaciju da revidiraju svoju negdašnju odluku, tim više što pristup Sovjetske Unije baš u sadašnjim prilikama dobiva karakter neke mirovne manifestacije.

Već sama činjenica da se upravo ona država koja je provela najveću revoluciju u sadašnjosti, pridružuje ženevskoj mirovnoj internacionali, znatno će uticati na držanje i raspoloženje Njemačke, čiji je državni poglavar g. Hitler u više navrata javno i otvoreno naglasio da se njegova politika zalaže za očuvanje svjetskog mira. Dakle za g. Hitlera bit će jako neugodno, ako se još i danas bude držao daleko od one institucije, koja provodi ono, što je prema njegovoj izjavi glavni cilj njemačke politike.

Pristup Sovjetske Unije u DN dovest će do razmišljanja i japanske mjerodavne krugove, koji će uvidjeti da od sada i Japan mora da promijeni svoj stav prema DN, čijim će članom postati najjači i najkritičniji njegov susjed.

Razumljivo je da Moskvu u njezinom približavanju Ženevi ne vodi neka platonska mirovna politika, već stvarno njezini aktuelni interesi. Pri tome će Sovjetska Unija i nadalje zadržavati svoje privredne i socijalne metode, kao što će se njihovoj propagandi i nadalje opirati ostale države pa makar bile u društvu sa SSSR. Svakako će ovim predstojećim događajem mirovna ideja dobiti jaki impuls, jer će se pacifistički front povećati funkcijom jednog novog člana, koji je znamenit faktor u internacionalnoj politici. Logika događaja dovela je dotle da se SSSR povukao iz tabora onih, koji rade na promjeni savremenog političkog poretka u Evropi i pristupio onom širokom frontu prijatelja mira da s njima iskreno i tvorno surađuje. Sovjetska je Unija postala država, koja je danas i te kako interesovana da se očuva savremeni status quo. Obrana današnjih granica i napuštanje revizionističke politike stvarni je postulat i životna nužda SSSR, koji je postao konzervativni i konstruktivni faktor svjetske politike. U tom pravcu naći će Moskva svoju prirodnu dopunu u političkom saveznom sistemu država sa Francuskom na čelu, kojima je vrhovni cilj očuvanje svjetskog mira.

Madžarska hoće od Mussolinija na poklon Rijeku

Čudnovat apel s geslom: „Kad obećavaš, daj!“

Budimpešt 21 VIII 1934.

Čitava madžarska javnost govori o apelu, koji je objavio posljednji broj nacionalističkog nedjeljnog lista u Budimpešti „Nemzeti Èlet“, koji izdaje Làszlò Budavàry. Apel zauzima čitavu stranu lista, upućen je direktno Mussoliniju, koga Budavàri oslovljava sa „ti“. U pitanju je nov postupak madžarskih revizionista u sporazumu s Revizionističkom ligom, koja je već nekoliko puta priredila demonstracije pred talijanskim i austrijskim poslanstvom u Budimpešti u interesu vraćanja Rijeke ili Burgenlanda Madžarskoj. Ovog puta se ustaje protiv Italije. Ovdje treba spomenuti, da su na sličan način Madžari već dobili od Italije mnogo. Tako na primjer kad se razbio avijon „Justic for Hungary“ budimpeštanska štampa je kao gotovu stvar objavila, da će Mussolini pokloniti Madžarskoj drugi avijon i Mussolini je zaista bio primoran da Madžarskoj pokloni avijon „Giustizzia per la Ungheria“. Revizionistički krugovi u Budimpešti vide svoj neuspjeh u Londonu i čitavoj Evropi i zbog toga su odlučili da od Mussolinija iznude, da ispuni svoja velika obećanja. Udarili su na njega na neobičan način, ali je u pitanju povjerenje madžarskih masa prema Italiji i zbog toga se nešto mora dogoditi.

László Budaváry je svoje madžarsko ime primio poslije rata i od tog doba je jedan od najbučnijih nacionalista. Održava dobre veze s najvišim mjestima u Madžarskoj, zbog toga svoj apel na Mussolinija nije mogao objaviti bez znanja nekojih madžarskih faktora. U apelu oštrim riječima osuđuju podjelu istorijske Ugarske i nabraja, ko je šta dobio od „ukradenog teritorija“, kako izričito naziva i Rijeku. Tako se govori i u svima madžarskim publikacijama i udžbenicima. Dalje Budaváry u apelu upozorava na ponižavajuće postupanje s Madžarima. *Mnogi ih potapšu po ramenu i uvjeravaju u svoje saosjećanje za nepravdu, koja im je nanesena, ali se dalje za njih ne brinu.* Od takovog tapšanja po ramenu idu Madžari već sasvim zaureni, ali s mjesta ne mogu ni da se maknu.

„Kada mi Madžari na to pomislimo, — veli se u apelu doslovce, — duša nas boli. Kad se sjetimo te naše sramote, lice nam crveni od stida. Obaramo oči, kad nas razni zbunjeni stranci prilikom svoje posjete u Madžarskoj tapšu po ramenu i uvjeravaju o svojoj naklonosti. Škripimo zubima! Kako smo mi Madžari postali mali, ubogi! Teško da imamo i traga nekog gordog prkosa. Madžari, koji su prije hiljadu godina savladali i probili se kroz čitavu Evropu, moraju danas da prose pred vratima tuđih naroda . . . I sretni su kad naiđu na utjehu i saučešće . . . . Mi Madžari ne možemo više nikome vjerovati. Sva strana obećanja Madžarima nemaju nikakve praktične vrijednosti . . . Još deset godina i Madžari su izgubljeni . . .“

Poslije toga uvoda dolazi postavljanje konkretnog zahtjeva od Mussolinija. Budaváry u glavnom veli slijedeće: Dragi Mussolini, tri puta si nam već obećavao tuđe, daj nam najzad svoje. Ne srdi se, najveći sine Evrope, ali mi Madžari smo se već toliko puta razočarali, da za nas svaki minut pretstavlja korak prema propasti“. Budavàry u apelu veli, da Mussolini vrlo lako može vratiti Madžarima Rijeku kao poklon: „To možeš lako učiniti, jer nam vraćaš samo ono, što je naše“. (!) Inače, završava apel, borba za reviziju mirovnih ugovora nema nikakvog smisla.

Objavljivanje tog apela je među madžarskim nacionalistima izazvalo ogromuu radost.

S time u vezi spremaju veliku akciju sviju nacionalnih udruženja i namjeravaju da u Rim pošalju ogromnu deputaciju s peticijom madžarskog naroda. Upozoravaju na to, da je prije rata na Rijeci živjelo šest i po hiljada Madžara, o kojima sadašnja talijanska statistika uopšte nema ni pojma i tako daje primjer državama Male antante, kako ne treba uzimati u obzir staru madžarsku statistiku o narodnostima. Sličnu akciju spremaju madžarski nacionalisti i na adresu Beča, da im vrati Burgeland. U slučaju Rijeke se radi o madžarskoj fikciji, jer je taj grad dodijeljen istorijskoj Ugarskoj tek u 18 stoljeću, a osim toga nije ni u smislu te pravne fikcije dugo pripadao Ugarskoj, nego Hrvatskoj. Ali već taj slučaj jasno dokazuje, da su madžarski revizionisti potpuno doradili i da osjećaju svoju propast.

Kemički čisti i bojadiše odijela
najbolje i najbrže uz umjerenu cijenu
poznata i odlikovana radnja
M. DOMIĆ
Kr. dvorski dobavljač
SPLIT
Parna praon. i gladion. rublja

Rekordan prihod od prometa stranaca

Ovogodišnji promet stranaca u Jugoslaviji je rekordan. Dosadašnji prihod od prometa stranaca cijeni se okruglo već na jednu milijardu dinara.

Uređenje sušačke luke

Mjeseca septembra održat će se u ministarstvu građevina licitacija za ustupanje u izradu i uređenje sušačke luke. Planovi kao i predračuni za uređenje ove luke zavrseni su od stručnjaka i dobili su svoju posljednju potvrdu i na mjerodavnom mjestu. Poslije ovoga imalo bi se pristupiti uređenju i ostalih naših luka, a na prvom mjestu šibeničke i splitske.

Svesavezna konferencija jevrejskih književnika u SSSR

Ovih dana je održana u Moskvi svesavezna konferencija jeverejskih književnika, koji su došli na kongres sovjetskih književnika i koji su tu priliku iskoristili da ispitaju uslove za razvitak sovjetske jevrejske literature. Konferenciji su prisustvovali delegati iz sovjetske Ukrajine, Bjele Rusije i jevrejske autonome oblasti na Dalekom Istoku.

Šahovski turnir u Tiflisu

Sovjetska šahovska organizacija priređuje početkom septembra ove godine u Tiflisu na Kavkazu šahovski turnir, u kome će učestvovati nekoliko istaknutih sovjetskih šahovskih prvaka. Među njima će biti Bogatirčuk, Rauser, Seleznjov, Kirilov, Goglidze i t. d. Od stranaca će u turniru igrati samo austrijski majstor H. Kmoch.

Spomenik genijalnom hemičaru Menđelejevu

Sovjetska Akademija nauka je raspila konkurs za spomenik genijalnom ruskom hemičaru Menđelejevu. Spomenik će se podići u Lenjigradu blizu drž. univerziteta.

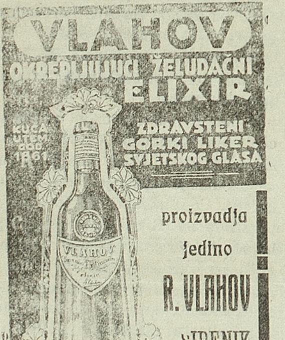

Širenje zadrugarstva u šiben. srezu

Osnivanje električnih zadruga

U šibenskoj, vodičkoj, ili u skradinskoj općini ne može se danas da zamisli kakav rad oko kreditnog zadrugarstva. U gradu su se doduše, nakon neuspjelih novčanih zadruga, pojavile bile Banke, dok u cijelom šibenskom kotaru nije poslovala nijedna novčana ustanova, osim kreditne zadruge u Skradinu. Opća novčana kriza uticala je na minimalni bankarski život i danas je u Šibeniku zamrla kreditna organizacija, bilo u obliku kapitalističkih ili zadružnih organizacija.

Potreba pak, koja se danas osjeća općenito u našim krajevima, oko osnivanja *potrošačkih zadruga*, kao da se nije pojavila ni u Šibeniku, ni u okolici. Postoji zemljoradnička potrošna zadruga u Krapnju. U Prvić Luku se taj rad odvija nepravilno u djelokrugu postojeće Ribarske zadruge, a u Primoštenu se pokušava putem Seoske blagajne. Valjda, jačeg interesa nema zato, što je u Šibeniku dobro razvijen rad podružnice Zadružne poljodjelske poslovnice, koja je od znatne koristi po šibenskog poljoprivrednika.

Od *proizvodjačkih* se .zadruga posebno ističu *ribarske* i to u Jezerima i u Murteru, dok se osniva i u Žirjama. Opća je žalosna pojava, da ribarske zadruge ne uspijevaju ondje, gdje postoje tvornice za konzerviranje ribe na kapitalističkoj podlozi. Treba pak istaknuti *Koraljsku spužvarsku* zadrugu u Zlarinu, koju treba pomoći, a kojoj se danas stavljaju smetnje i zapreke. U Krapnju je spužvarska zadruga, ali nemože da uspije.

Pokušaj osnutka *vinarskih* zadruga je doživio u Šibeniku u dva navrata slom krivnjom bezdušnih špekulanata. To je i razlogom, što vinogradari gledaju sa nepovjerenjem u zadružnu organizaciju vinarstva. Danas postoji Vinarska zadruga u Tijesnome, lani je osnovana u Danilu Kraljici, a nekako se pomiče oko osnutka u Vodicama. U Betini postoji *povrtljarska* zadruga, a u Murteru najjača *uljarska* zadruga na našem primorju.

Postoje i dvije *transportne* zadruge u Šibeniku i u Mandalini pod imenom Radničke preduzimačke zadruge, a za prenos drva, ugljena i bauksita u industrijskom predjelu šibenske luke. U Betini je zadruga *brodograditelja*.

Potrebno je spomenuti najnoviju pojavu, zapravo pokret oko osnivanja *električnih zadruga*. Zahvaljujući susretljivošću poznate domaće tvrtke Šupuk, biće omogućena jeftina dobava energije, dok nekoje firme već nude i instalaciju na poček. Tako je ovih dana osnovana prva Električ. zadruga u Dubravi poviše Šibenika dok se radi i na osnivanju u Vodicama. Taj bi preokret zahvatio i okolne krajeve, što bi ujedno pružilo i napredan izgled tog dijela našega primorja.

Mogućnost popularnog izleta: Zagreb - šibenik

Čitamo ovih dana, da je priređen izlet iz Zagreba za Sušak sa popularnim vlakom i da je isti odlično uspio. Mislimo da bi Direkcija Držav. željeznica u sporazumu sa Jadranskom plovidbom i Putničkim uredom mogla prirediti jedan sličan izlet željeznicom iz Zagreba za Šibenik. Ovaj bi vlak mogao poći iz Zagreba u subotu u 24 s. (umjesto u 5 sati kako je za Sušak pošao) i u Šibenik bi bio već oko 9 s. Odlazak bi mogao biti iz Šibenika oko 21 s. tako da bi se u Zagreb stiglo u ponedjeljak oko 7 s ujutru.

Ovaj bi izlet isto tako sigurno uspio. ako bi se dobro reklamirao, i ako bi se dale popularne cijene, koje bi omogućile mnogim Zagrebčanima da posjete Šibenik, slapove Krke, Zlarin itd.

Samouprava gradskih općina

Općina, ta opšta kuća ljudi u kojoj su svi članovi jednaki, te uživaju ista prava i privilegije, nesumnjivo je jedna vrlo važna socinalna, privredna i kulturna ustanova. Općina to je srce i duša svoje okoline, svojih sela svoje otadžbine. Od nje polaze svi impulsi i svi pothvati, sva spremljenja i sva preduzeća, u nju se svraćaju i njoj umiru najidelnije zamisli i koncepcije. Općina je zajednička porodica gdje svi ljudi mora da rade i da doprinose opštem dobru, općina je najzad posrednik između naroda i države, instrumenat i regulator jedne vlasti. Otuda je i pitanje samouprave gradskih općina jedan od najvažnijih i najaktuelnijih problema.

Nov zakon o gradskim općinama stupa na snagu 22 septembra ove godine, a s njim ujedno stupa na našu javnu i politiku pobornicu jedno vrlo važno načelo narodne samouprave, koje mora da bude uskladu sa opštim državnim i nacionalnim interesima. Princip narodne samouprave bio bi ostvaren, **ako bi u gradska vijeća ušli predstavnici svih klasa, bez razlike na staleške podvojenosti**, pa to bilo od bankara i trgovaca do zanatlija radnika i činovnika raznih struka. A najveći uspjeh gradskih vijeća bio bi, kad bi radili u slozi i ljubavi prožeti istinskim patriotizmom i duhom savremene državne i nacionalne politike. Ako se privrednici i građani budu rukovoditi samo tim velikim mislima i načelima, onda će gradsko vijeće ispuniti svoju misiju i svoju zadaću, odati priznanje i satisfakciju trgovcima novog Zakona o gradskim općinama.

Najvažnije je pitanje, ko će doći na čelo gradske općine? Po novom zakonu, sudbina grada, prelazi u ruke samih građana, sve u duhu narodne samouprave. Od njih zavisi tko će doći na čelo općine, tko će biti domaćin velike porodice i zajedničke kuće. Od njih zavisi sudbina i napredak njihovog grada. **Čovjek koga budu oni izabrali ne sme da se spušta u sitne i bijedne intrige grada, mora da se uzdigne iznad svojih sugrađana i jednakom cijenom da cijeni i jednakom mjerom da mjeri svoje članove. Pretsjednik jedne općine nesme da štiti interese jednih a da koči i ubija napredak drugih.**

Novim zakonom o gradskim općinama pošlo se k formiranju i k strelizaciji velikih političkih sloboda. Ustanova širokih narodnih samouprava i nov zakon o općinama u skladu su sa interesima i prilikama u državi. Zbog toga nemaju prava oni koji kažu da Zakon o gradskim općinama nije dobar.

K. G.

Težak udarac našem ribarstvu

Zabrana uvoza riba u Italiji — Zabrana se odnosi u prvom redu na tunjevinu. — Težak udarac za primorske tunere u jeku sezone.

Našem ribarstvu, naročito primorskim tunerama i tunolovcima, zadan je težak udarac baš sada u jeku sezone. Talijanska vlada iznenada je zabranila uvoz u Italiju tunja, palamide i škombra velikih i malih i u buduće će uvoz za ovu vrstu riba u Italiju iz Jugoslavije biti dozvoljen samo uz specijalnu dozvolu ministarstva finansija, a to znači, da će biti veoma otešćan ili posve onemogućen. Ovaj udar naročito teško pada sada u jeku sezone lova na tunj, te su baš ovih dana naše tunere na Primorju imale obilan lov, koji je bio opredjeljen najvećim dijelom za Italiju, a sad mu je ulaz u Italiju zabranjen. Učinilo se što je bilo moguće da se taj lov baci u unutrašnjost, ali to nije dovoljno i naši primorski ribari pretrpjeli su osjetljive gubitke, jer je najveći dio izvoza baš ove vrste ribe odlazio u Italiju. Očekuje se brza intervencija naše vlade, ali je teško vjerovatno da će ona imati povoljne rezultate, jer se ovdje drži da je to još jedna mjera s talijanske strane uperena protiv naše države, i da je ova zabrana uslijedila na nekoje mjere koje su poduzete u našem ribarstvu. Predstavnici primorskih ribara obratili su se za hitnu intervenciju ministru trgovine g. Demetroviću, koji se nalazi u Crikvenici. G. Demetrović je obećao da će hitno poduzeti korake povodom ove talijanske mjere.

JAPAN I DALJE PRODIRE U KINU

Sukob s Rusijom je samo pitanje vremena

Šanghaj. — Prošle noći iskrcane su japanske čete u japanskoj koncesiji. To je uznemirilo neke kitajske krugove. Provincija Kjang Sind izdala je stotinu dozvola za pušionice opija. Svrha je tom sistemu koncesijoniranja, da se pušionice najprije stave pod kontrolu, a onda ukinu. Svaka prodaja opija bez dozvole zabranjena je pod najstrožim kaznama. Može se radi toga izreći i smrtna osuda. Neki tvrde da vlada ide samo za tim, da na taj zaobilazni način uvede monopol opija.

London. — Prema vijestima iz Moskve, tamo se dobivaju vijesti sa Dalekog Istoka, da mandžurske i japanske vlasti i dalje apse činovnike i radnike Ruse na istočno-kineskoj željezničkoj pruzi. Japanci apse činovnike i namještenike zato jer žele izazvati zastoj prometa na pruzi, kako bi onda mogli tvrditi, da su Rusi totalno ruinirali promet na pruzi i da im se mora oduzeti. Broj uapšenih iznaša već preko stotine, a apsi se bez ikakve motivacije i dokaza.

Tokio. — Agencija Rengo javlja: Iz kabineta ministarstva vojnog javljaju: Posljednjih mjeseci dogodila su se 24 incidenta duž rusko-mandžurske granice. Nijedan od tih incidenata nije naročito težak. Ministarstvo mornarice uvjerava, da u Sjevernom moru nema nikakovih ribarskih incidenata. (AA)

RADI ODLASKA
iznajmljuje se lokal Restauracija
JADRAN U MANDALINI
sa cijelim inventarom i baštom na lijepom položaju i podesno za zimsku sezonu uz najpovoljniju najmovinu.
Vlasnik *Ante Despot*

GRADSKE VIJESTI

Povlastice za posjetioce petih „Balkanskih igara“ u Zagrebu

Organizacioni odbor petih „Balkan-kih igara“ koje su najveća sportska priredba na Balkanu uopće, a koje e po prvi puta ove godine vrše u ugoslaviji (na stadionu u Zagrebu, 6 aug., te 1 i 2 sept.) javlja, da je ministarstvo saobraćaja, te „Jadran-ka plovidba“, i „Dubrovačka plovidba“ odobrila povlasticu od 50 posto a sve posjetioce „Balkanskih igarà“, Posjetioci će na polaznoj stanici uze-i čitavu kartu i formular za povla-ticu, a uz potvrdu organizacionog odbora o prisustvovanju, vrijedi im eć kupljena karta za besplatan povratak.

Naš novi gat

Direkcija Pomorskog Saobraćaja u Splitu predala je slobodnom prometu novo sagradjeni gat, koji obuhvaća površinu cca 1200 m^2. Ali kako ovaj ogromni prostor nije bio sa strane naših izvoznih kuća dovoljno iskorišćen radi previsoke najamnine terena, to se je Udruženje trgovaca u Šibeniku obratilo na Ministarstvo saobraćaja sa molbom, da se snizi najamnina i time omogući trgovcima i industrijalcima iskorišćenje spomenutog terena u korist našeg izvoza. Ministarstvo saobraćaja udovoljilo je ovoj molbi Udruženja trgovaca i snizilo zakupnu cijenu tog terena od Dinara 15 na Dinara 6 po svakom četvornom metru godišnje. Isto tako je Ministarstvo saobraćaja udovoljilo pretstavci šibenskog Udruženja trgovaca i znatno snizilo tarifu za dostavu vagona sa željezničke stanice na obalni kolosjek u istoj luci. Ovim je bez sumnje data mogućnost našim izvoznim kućama znatne prištede pri izvozu i uvozu robe preko šibenske luke.

Razumije se, da bi se gat trebao urediti, a na prvom bi se mjestu trebala uvesti električna rasvjeta, jer ovako mračan on i nadalje neće biti upotrebljavan.

PRIMARIUS Dr. NEVEN ĆOSIĆ specijalista za očne bolesti povratio se sa dopusta, te ponovno ordinira kao i do sada.

PREKO OVDAŠNJE TVRTKE LUŠIĆ I DRUG otpraviće se 400 m^3 dasaka za Italiju 25 t. m. Isto tako će u najskorije vrijeme „Ils“ otpraviti 100 m^3 dasaka za Italiju.

OVIH DANA SU ISPLOVILI iz naše luke parobrodi „Jug“, „Dalmatinski IV“ i »Izgled“, te talijanski „Nennella“, nakrcani većim količinama građevnog drva za inostranstvo.

PAROBRODOM „Prestolonaslednik Petar“ u utorak je stiglo u naš grad 20 Austrijanaca iz Beča, većinom liječnika. Turisti su posjetili slapove Krke i razgledali znamenitosti grada a zatim su otputovali za Plitvička Jezera.

IZGUBLJEN JE jedan zlatan lanac. Ko ga pronađe, neka ga preda Pretstojništvu gradske policije, gdje će dobiti nagradu.

STEČAJEVI I PRINUDNA PORAVNANJA. U toku mjeseca jula 1934 bilo je otvoreno u cijeloj zemlji 13 stečajeva i 36 prinudnih poravnanja van stečaja. — U istom mjesecu prošle godine bilo je 20 stečajeva i 8 prinudnih poravnanja van stečaja.

Izlet za Preko

Za nedeljne veslačko-plivačke priredbe u Preku, priređuje se izlet iz Šibenika. Odlazak će biti u nedjelju u 10 sati prije podne a u Preko se stiže u 14 s. Odlazak iz Preka biće u 20.30 s., a dolazak u Šibenik u 1 sat po ponoći. Izletnički saobraćaj sa drugim mjestima okolice i Biogradom vršiće parobrod Vodice. Isto tako će se moći koristiti i brza pruga br. 1 t. j. „Prestolonasljednik Petar“ iz Biograda prema Šibeniku. Na ovaj način može se sudjelovati na velikom koncertu g.g. Slatina i Popova u Biogradu n-m.

Izletnici koji budu željli da duže ostanu u Preko, moći će da koriste redovnu prugu br. 22 koja polazi u ponedjeljak u 3 sata ujutro iz Preka. *Cijena odlaska i povratka je svega 30 din. (Djeca polovicu).*

Na tim utakmicama sudjelovaće i šibenska „Krka“ čiji će veslači veslati u četvorci, a pored njih učestvovaće i naši plivači, kao i naš water polo team.

Uveče će se održati u okviru proslave „Veselo veče“, koje će aranžirati g. Tonči Nalis kand. juris. iz Šibenika. Na programu je balet, razni koupleti, a g. Nalis će otpjevati nekoliko šaljivih pjesama koje je već pjevao na sličnim priredbama u Beogradu. Sviraće studentski jazz-orkestar iz Preka.

SIBENIK - BIOGRAD - RAB, Parobrodom brze pruge

REDOVITI IZLETI WEEK-END KARTE

ZA BIOGRAD Polazak iz Šibenika: subotom u 23 s. dol. u Biograd u 1 sat, nedjeljom u 7 sati dol. u 10.35 s. — Polazak iz Biograda: nedjeljom u 15.45 sati dolazak u Šibenik u 18.30 s., ponedjeljkom u 2 s. dol. u 4 s. Cijena 20 D.

ZA RAB Polazak iz Šibenika subotom 23 s. dolazak Rab nedjelja 6 s. Polazak iz Raba nedjelja 20.45 s. dol Šibenik ponedj. 4 s. Cijena 80 D.

Dozvoljena vožnja u I ili II kl. i samo za naše državlj. uz legitimaciju.

Sezlone za ove izletebezplatno. **Opravništvo.**

STRAŠNA NESREĆA U KRAPNJU

Teška nesreća se dogodila u srijedu u mirnom mjestu Krapnju. Ujutru oko 9 s izašla su djeca obitelji Kalajs i Jaran, njih sedmoro da se igraju pored morske obale. Tu je Kalajs Dane Rokova djevojčica od 8 god. našla jednu staru austrijsku granatu, zaostalu još iz vremena svjetskog rata. Igrajući se s njome djeca su je lupila o beton, i najednom je odjeknula strašna detonacija, koja se čula nekoliko kilometara naokolo. Kada se dim razišao, onima koji su doletjeli prvi ukazao se strašan prizor. Jaran Roko Perina i Jaran Krste Perina bili su na mjestu mrtvi, skoro sasvim raskomadani, dok je Kalajs Ante Rokov bio teško ranjen i poslije dva sata velikih muka izdahnuo je. Ostala su djeca ranjena. i to Jaran Zorko Josin 14-godišnji dječak sa raskomadanim nogama i unutarnjim ozledama i Slavo Jaran Josin 7-godišnji dječak također sa teškim ozledama, kao teško ranjeni preneseni su u ovdašnju banovinsku bolnicu.

Ova teška nesreća zavila je u crno cio Krapanj a bolno je odjeknula u Šibeniku, tim prije što je ovo već treća nesreća ove vrste poslije rata.

Otac mrtve djece nalazi se već nekoliko nedjelja u lovu na spužve i ne zna se gdje je i kad će se povratiti kući, dok se otac ranjene djece nalazi u Bjelovaru, gdje ima radnju, ali je baš juče došao u Šibenik.

Na licu mjesta ubrzo su se našli pretstavnici vlasti sa g. sresk. nač Broz, sudbena komisija sa g. držav. odvj. Maroevićem, Dr Zwitler, žandarmerijski komandant, opć. prisj. g. F. Grubišić i redar. povj. g. Bumber itd. Najvećom požrtvovnošću pružili su prvu pomoć unesrećenim opć. ljekar g. Dr. Trlaja i g. Dr. Lalić.

Budite pretplatnici „Nar. Tribune“

KAPELICA RASPETOG ISUSA

Rezbarska radnja, koju je izveo, u dokolici i nerada, naš mješćanin Josip Nikolić koji je pred malo vremena položio majstorski ispit te skorih dana otvara radnju.

Visina kapelice je 182 cm. širina 50 cm; sastavljeno je iz 718 komada.

Kroz čipkaste tornjiče raznobojne trake spokojno obasjavaju lik Isusov.

Rezbarija preporuča rezbara a i mi od sveg srca našeg vrijednog građanina.

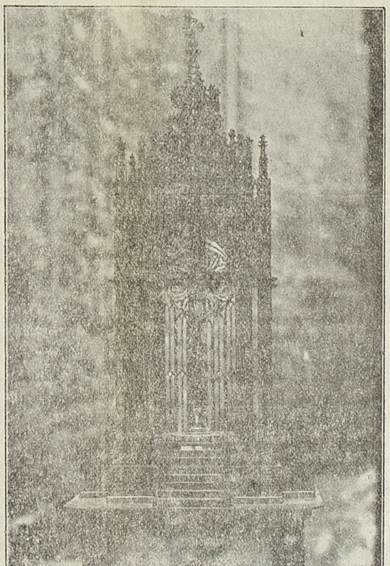

OBJAVA

Upis učenika(ca) u Državnu realnu Gimnaziju Šibenik, za 1934-35 škol. godinu vršiće se po ovom rasporedu:

1 septembra 1934: za VI, VII i VIII razred. 2 septembra za IV i V razr. 3 septembra za II i III razred. 4 septembra za I razred: od slova A do K. 5 septembra za I razred: od slova L do Z.

Upis se vrši od 8—12 prije podne, i od 3 do 5.30 poslije podne.

Potrebna obavještenja za upis nalaze se u školsk izvještaju za 1933-34 šk. godinu. Prema tome će se doneti i potrebna dokumenta.

Naročito se napominje ove: Učenici koji dolaze prvi put u ovu gimnaziju, imaju doneti krštenicu. Učenici koji će dolaziti iz okolnih mjesta i neće stanovati u Šibeniku, imaju da nabave propisne potvrde o udaljenosti mesta. Učenici(ce) koji se upisuju u I razred moraju doneti uvjerenje školskog ljekara (poliklinike).

Pri upisu se plaća: školarina prema propisu, članarina za Zajednicu Doma i Škole (samo za jedno upisano dijete) prema skali, 20 din za Zdravstveni Fond, 10 din za školski izvještaj (za prvo upisano dijete, za svako drugo se plaća 5 din).

Poresko uvjerenje ima da glasi na ime oca, majke i djeteta koje se upisuje, a ima da bude iz ove godine.

Prije upisa, svaki će učenik nabaviti dvije prijave za upis. Obe prijave će učenik koji se upisuje svojeručno i tačno ispuniti, a roditelj potpisati. Prezimena i imena se imaju unijeti u prijavu onako kako to stoji u krštenici. Strana imena imaju se pisati onako kako se kod nas izgovaraju, a u zagradi se može staviti strani oblik imena. Jedna prijava ima se taksirati sa 50 din. državne taksene marke, a druga ostaje netaksirana. U isto vrijeme će učenik nabaviti i djačku knjižicu. Prijave i djačke knjižice će se dobiti kod školskog služitelja po odredjenoj cijeni (prijava 0.50 din., djačka knjižica 5 din).

Svaki se učenik mora lično upisati.

Direktor Banica.

SKUPŠTINA G. Š. K. „OSVITA“. Za 26 t. m. u 10 sati prije podne, u salonu Hotela „Krke“ sazvana je izvanredna skupština G. Š. K. „Osvit“.

G. ČEDOMIL MONTANA premješten je iz Drniša u 8. gr. kao pomoćnik uprav. Poreske uprave u Preko.

JADRANSKA PLOVIDBA D. D.
— Opravništvo Šibenik —
priređuje u nedjelju 26 - VIII sljedeće
IZLETE
2 puta za Zlarin
ujutro
odlazak iz Šibenika u 8.30 s.
povratak u 12.30 sati.
poslje podne
odlazak iz Šibenika u 14 s.
povratak u 8.30 sati
za Skradin i slapove Krke
Polazak iz Šibenika u 15 s.
„ sa slapova u 18 s.
„ iz Skradina u 19 s.
Cijena za odlazak i povratak D. 12
Opravništvo.

Velike prostorije se traže. 4 5 soba, sa nuzgrednim prostorijama za činovničku menzu. 1 IX. Ponude na upr. ovog lista.

Stan od sobe i kuhinje izdaje se odmah.

Obratiti se: Tiskari E. Vitaliani i Sin.

Otkaz školskih zgrada

Zbog neplaćanja najamnine vlasnici školskih zgrada, sudskim putem uputili su otkaz šibenskoj općini i ako u najskorije vrijeme ne budu najamnine isplaćene, izvršiće se prisilna deložacija.

Pošto šibenska općina nije u stanju da plati dužnu najamninu, uputila je preko ovdašnjeg sreskog načelstva predstavku nadležnim vlastima, da plaćanje najamnine u buduće primi na sebe Banovinska uprava, po čl. 12 zak. o srednjim školama, u kome stoji da je Banovina dužna podizati i uzdržavati škole.

Preduzete su sve mjere da se ovo pitanje što prije riješi kako bi se na vrijeme moglo početi sa redovnim školskim radom u idućoj školskôj godini.

U UTORAK je došao u naš grad g. Andre Stanić, bivši ministar saobraćaja, i boravio je do četvrtka kada je otputovao za Biograd n-m.

POLICIJSKA ZDRAVSTVENA KOMISIJA. Ovih dana je iznenada po gradu vršila pregled policijsko-zdravstvena komisija, i pronašla da je stanje čistoće po radnjama vrlo slabo. Naročito je nehigijensko stanje pronađeno u mesarnicama i pekarnicama. Vlasnici ovih radnja pozvani su na odgovornost, dok će se u buduće ovakove stvari najstrožije kažnjavati.

Krajnje je vrijeme bilo da se i kod nas malo o ovome povede računa, jer Šibenik sa svojih 18.000 stanovnika nije selo nego grad, te se prema tome mora povesti računa o osnovnim higijenskim propisima. Ova komisija nam daje nade da će se u buduće o ovim stvarima više povesti računa.

Podmirite pretplatu!

VJENČANJE. U Splitu su se jučer vjenčali gosp. Ante Žižić profesor, sa gđicom Elzom Žižić iz Solina. U Šibeniku su se jučer vjenčali dražesna gđica Cvjeta Krvavica sa gosp. Miro Grimani. — Čestitamo! —

Darovi Uboškom domu u junu i julu (u dinarima)

Da počasti uspomenu *pk. Fany ud. Bačinić*: Vinko Šupuk 20.

Da počaste uspomenu *pk. Grge Čaleta*: obitelj Vinka Matačić 40, Građevno poduzeće Olivari 30, Vjekoslav Batigelli 20, Dr Kazimir Pasini 20, Dr J. Matačić 10, Ljubomir Montana 20, Bruno Merlak 20, Braća Lušić 50, obitelj Terzanović 20, Šibenska glazba 20.

Da počasti uspomenu *pk. Karla Trumbić*: Dr. Božidar Štambuk 50.

Da počaste uspomenu *pk. Antuna Jelaska*: Don Jerko Jurin 10, obitelj Jelaska 100.

Da počaste uspomenu *pk. Kajetana Babeca*: Vinko Matačić 30, obitelj Sponza 10, Zolsek Ilda 10, Panjkota Grgo 20, Ivo Bauzz 20, obitelj Montanari Vice 10, obitelj Batigelli 20, Marko Jakovljević 10.

Da počasti uspomenu *pk. Karoline ud. Melikan*: Dr Kažimir Pasini 30.

Da počasti uspomenu *pok. Krste Aras*: Marković Stjepan 10.

Da počaste uspomenu *pk. Zorke Zenić*: Šime Antić 20, Milka Pavić 50, Bepina Jeličić 50, Luka Čala 50, Milka Nadinić 50, Vikario Pave 10, Stipe Šare 50, Pavao Goleš 20.

Da počasti uspomenu *pk. Vice Marije Aras*: Dunko Aras 20.

Da počasti uspomenu *pok. Don Frane Bulića*: Dr Kažimir Pasini pretsjed. suda 30.

Uprava harno zahvaljuje plemenitim dobročincima.

Biograd

Boris Popov

Grand Hotel „Ilirija“ priređuje u nedjelju 26 augusta SERIOZNI KONCERAT znamenitih umjetnika pjevača gđe LUDMILE SLATIN (mezzo sopran) gosp. BORISA POPOVA prvog baritona velike ruske opere u Parizu i stalnog gosta Milanske Scale. — Početak u 9 30 sati na večer.

—:—

Veslačke i plivačke utakmice. U Preku se uvelike sprema da se nedeljna veslačka i plivačka utakmica dostojno provede. Iz Biograda se sprema veći broj izletnika, koji će sudjelovati na ovom sportskom danu. Očekuje se učešće i šibenskih sportista, a Jadranska plovidba će sigurno prirediti izlet iz Šibenika, tako da će i sportisti Šibenika moći da učestvuju na ovoj lijepoj sportskoj priredbi. Kao što ste već pisali u prošlom broju lijepo bi bilo kada bi se parobrod sa izletnicima po povratku iz Preka zadržao u Biogradu, tako da bi izletnici mogli prisustvovati koncertu u Hotelu „Ilirija“, tako da bi se u Šibenik stiglo najdalje oko 2 sata po ponoći.

—:—

U Biogradu postoji svega jedan lučki peljar, što je bilo dovoljno kada Biograd nije imao toliko stranaca, niti pak toliko pristajanje parobroda. Ali sada, kada ima pored dnevnih još i noćne pruge, razumije se da mu posao nije lak, i da bi mislimo bilo uputno, kada bi mu se postavio jedan pomoćnik.

—:—

Tri dana je boravio u Biogradu u Hotelu „Ilirija“ g. Boža Maksimović, ministar prosvjete. Na polasku se najljepše izrazio o Biogradu i konforu, koji se pruža strancima, i obećao je da će doći još koji put.

Murter

„Water-polo“ utakmica u Murteru

Mjesni w. s. k. „Zvijezda“ i w. s. k. „Mjesec“ odigrali su 17 t. mj. prijateljsku water pol utakmicu na mjesnoj plaži „Slamica“, koja se završila rezultatom 4:2 (4:0) za „Zvijezdu“.

Utakmicu je sudio vrlo objektivno gosp. Skračić.

Igra je izvođena u najboljem redu. U prvom poluvremenu nadmoćnija je „Zvijezda“, ali u drugom „Zvijezda“ popušta, te „Mjesec“ vodi do kraja igre. U „Zvijezdi“ su se naročito istakli g. g. I. i J. Božikor, te gđica M. Kitarović i M. Zorić, a kod „Mjeseca“ G. M. Kovačev i gđica D. Ilijaš. — Publike je bilo cca 300. Oba kluba su tek nedavno osnovana, te su pokazali za ovo kratko vrijeme vrlo lijepi napredak.

Iz Biograda na Vir

Putne bilješke R. F. Magjera

(svršetak)

Kada smo primili na dar sliku Gospe od Začeća sa opisom, zastao sam u kapelici i pogled još zadnji puta bacio na staklom providjeni svetinjak raznim moćima sve tamo iz osmoga i dalje stoljeća, zahvaljujući Šubićima, Utješemovićima i drugim rodoljubnim mecenima, koji su daleko više i ozbiljnije shvaćali zádaću svojega života nego svi mi danas zajedno, jer su i davali i radili preko svojih sila, a danas niti se daje, niti se radi i ono, što je svatko uraditi dužan i radi svoje savjesti i radi svojega Kralja i svoje prekrasne Otadžbine. Postali smo i suviše filistri, frazeri, pa je današnje geslo: više riječi, a manje čina, umjesto da ova rečenica živi obrnuto i drma svakoga za kičmu tako dugo, dok se posvema ne otrijezni . . . .

U lakoj izmijeni misli i naziranja, evo ti n trag sreskoga liječnika i mi se oprostimo od sviju, imenito od gostoljubivoga Barbarovića, šefa finan. kontrole Stilinovića i predsjednika mjesne općine, koji mladenačkim shvaćanjem svaku stvar stavlja na svoje mjesto, pa nam je upravo u miloj uspomeni slika Celestina Medovića, koja prikazuje crkveni sabor i borbu Hrvata za glagolicu 925, jer smo tu sliku vidjeli u svakoj uredovnici, u svakoj rodoljubnoj kući.

Osječane će naročito veseliti, ako spomenem, da sam na vidnom mjestu vidio štovanje bivše Osječke Oblasti, koja je za iskopavanje spomenika u Ninu svojedobno dala u gotovinu oko 100.000 din.

Šteta samo, da čovjek teško dolazi do štampanih opisa ovoga našega historijskoga blaga, što tu leži baš u biogradskom srezu.

Ugodno me zato iznenadila knjižica u mekanoj ekavštini: „Uspomena o Gospi od Začeća“ koja me je sjetila našega don Krstu Stošića već i zato, što mi je baš nedavno poslao prekrasnu knjigu, gdje su opisani svi samostani u Dalmaciji, a napose obrađuje temu „Benediktinke u Šibeniku“. Nisam mu zahvalio zato, što čekam, da baš on, koji je zvan jedan od prvih sa svojih radova o Krki, Šibeničkoj katedrali, Šibeniku i t. d. prije svega popiše i opiše sve štampane radove, koji govore bud o prirodnim ljepotama, bud o historijskim spomenicima i zadužbinama, bud o našim gradovima i kupalištima i tako dalje.

Samo se po sebi razumije, da bi ovdje morali bit registrirani i svi važniji rukopisi, koji se do sada bud s kojih razloga, nijesu mogli štampati kao na primjer onaj dragocjeni historijat Biograda i okolice Iz pera. Kaže Perkovića, pa ni dosad još prevedeni opis savremenjaka o paležu Biograda u arhivu Venecije i t. d. Trebalo bi i više specijalnih karata o pojedinim dijelovima i srezovima Dalmacije i Hrvatskoga Primorja, a i evidenca o svim iskopinama. Jer ruku na srce, ali dosada se ljubomorno brigalo najviše oko Solina i Splita, a baš Biograd i Nin puštao po strani, pa Vrana i okolica, a da se i ne spominje bogati zadarski arhiv o kojemu je čuda pripovjedao još prije 1914, sada već pokojni prof. Vergilije Perić. Sve treba da živi i svakomu treba dati živiti!

Takav opis, nazovimo ga tako, morao bi sadržavati i popis knjižnice ala „Gospa od Začeća“, pa i reprodukovanih slika, a njegovo vidanje (trošak), morali bi snašati svi nakladnici povremenih izdanja. Da bi takav popis bio dragocjen rukovođ kod nabave onoga, što tko treba, samo se po sebi razumije. Šibenik pako i Split te Dubrovnik za donji dio Dalmacije bili bi centar za rasturivanje raznih edicija, dok bi u Hrvatskom Primorju vršio tu misiju Sušak, Crikvenica, Baška i Rab, kamo dolazi najveći broj gostiju.

Još nešto.

Svuda, kuda sam došao, tuže se ljudi, kako bi učinili za svoju starinu ovo i ono, ali nema novaca.

A uvijek bi se i sa malim, moglo doći do para. Izdajte dopisnice sa slikom najvrijednije od najvrijednijega i ja sam siguran, da ćete na taj način lako rasturiti karte, jer će ih kupovati svaki putnik, i po više komada.

To treba naročito, da još sada, dok ima vremena, uradi u Biogradu rimokatolički župni ured sa najljepšim snimkama iz crkve iznutra i izvana te kupališno društvo „Soline“. Zašto mislim da nije od potrebe razlagati, jer baš biogradski srez sa Biogradom ima lijepu budućnost, jer će Karaganjan graditi i izgrađivati obalu oko „Ilirije“, a novi će se Biograd širiti prema bolnici i prema Benkovcu. Zato je tamo više nego igdje potrebno, da se svuda povede u kuću i vodovod i elektrika, jaruga na Solinama zasipa što prije, sve plaže odreda očiste što prije i što temeljitije od raznoga oštroga i mahovinom nahukanoga kamenja, a i ona mrtva morska uvala kod sokolskog vježbališta temeljito i sanja i očisti, jer sve ovo, što je rečeno je uvjet, bez čega ne će biti . . . ništa.

* * *

Moglo je biti daleko više od 18 sati, kad smo ostavili starodnevni Nin i vraćali se starim putem kući. Staza je vijugala poput srebrnaste zmije, a glatka kao baršun, pa je upravo milina zagledavati one slikovite i bogate parcele dalmatinske Zagore, gdje je red i poredak, zbilja životna i trag čestitoga zemljoradničkoga života. Ovolika raznolikost slijeva se u jednu harmoniju plodnosti, koja očigledno klija i raste samo zato, jer racionalna obrada i izdržljivost vječito bije boj prirodnim elementima, a odmara se ako se to može nazvati odmor, onda kada puše „tramontana“ ili slatki „maestral“ . . .

Kada smo ponovno ugledali . . . naše more, već je suton osvjetljavala krvava kugla mjesečeva, koja je, onako iz inata, brzinom našega auta, barem nam se tako učinilo, valjala na protivnu stranu.

Budući da nismo imali putem nikakvoga defekta, a žurilo nam se kući, otišli smo putem, koji vodi Benkovcu, pa krenuli onim što hvata Turanj i Filip-Jakov.

Oko pola 9 na večer skočim ja do Zečevićeve „vile“, a moje mjesto zasjedne mali naš zlatni Dubravko sa svojom majčicom.

I tako krene auto dalje do svoje garaže, a ja među koloniste i svoje mile i drage.

Lijepi moj Viru!

A i sve oko tebe, ne zaboravlja se nikada . . . baš nikada.

Štampa i vlasništvo: Odlik. Graf. Zavod T[illegible] VITALIANI I SIN, Šibenik — Odgov. urednik: Hamilkar Vitaliani